

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ID 14598
про присудження доктора філософії

Здобувач ступеню доктора філософії **Олександр ХІЛОБОК** 1997 року народження, громадянин України, освіта вища, у 2019 році закінчив Факультет ветеринарної медицини Харківської державної зооветеринарної академії за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина, аспірант Державного біотехнологічного університету м. Харків, виконав акредитовану освітньо-наукову програму Ветеринарна медицина.

Разова спеціалізована вчена рада ID 14598 створена наказом по Державному біотехнологічному університету Міністерства освіти і науки України м. Харків від «1» червня 2026 року № 13-13/47 у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради – **Дмитро КІБКАЛО**, доктор ветеринарних наук, професор, професор, кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин, Державний біотехнологічний університет, Міністерства освіти і науки України

Рецензенти:

Ольга БОБРИЦЬКА, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри фізіології та біохімії тварин Державного біотехнологічного університету.

Світлана НАУМЕНКО, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри ветеринарної хірургії та репродуктології Державного біотехнологічного університету.

Офіційні опоненти:

Дмитро МАСЮК, доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри фізіології, біохімії тварин і лабораторної діагностики Дніпровського державного аграрно-економічного університету, Міністерства освіти і науки України.

Наталія КАНІВЕЦЬ, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри терапії імені професора П. І. Локеса Полтавського державного аграрного університету, Міністерства освіти і науки України.

На засіданні «24» серпня 2026 року разова спеціалізована вчена рада ID 14598 прийняла рішення про присудження **Олександру Хілобоку** ступеня доктора філософії на підставі публічного захисту дисертації «**Клініко-експериментальне обґрунтування нутритивної корекції у собак за синдрому мальабсорбції**», на здобуття ступеню доктора філософії за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина, галузі знань 21 «Ветеринарна медицина».

Дисертацію виконано у Державному біотехнологічному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Харків.

Науковий керівник - **Олена МАЦЕНКО** кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин Державний біотехнологічний університет, Міністерства освіти і науки України, м. Харків.

Дисертацію подано у вигляді спеціалізованого рукопису. Дисертація виконана державною мовою. Робота містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, що мають істотне значення для розвитку у галузі 21 Ветеринарна медицина, а саме:

1. Клінічний перебіг синдрому мальабсорбції в собак характеризувався вираженими порушеннями функції травного тракту. Розлади дефекації встановлено у 100 % тварин; діарею відзначено у 90 - 100 %, метеоризм і наявність неперетравлених залишків корму — у 80 - 83,3 %, слиз у фекаліях — у 70 - 88,9 %, стеаторею — у 30 % собак. У тварин спостерігалось поєднання кількох клінічних симптомів, що свідчило про комплексне ураження кишечника. Виявлені зміни відображали глибокі порушення процесів травлення та кишкової абсорбції.

2. Порушення нутритивного статусу в собак проявлялися системними змінами, що розвивалися на тлі тривалого перебігу мальабсорбції. Зниження маси тіла встановлено у 50 - 100 % тварин, м'язову слабкість та апатію — у 55,6 - 70,0 %, дефіцит маси тіла за шкалою BCS — у 80 - 100 %. У частини собак відзначали зниження апетиту, дерматологічні зміни та загальне виснаження. Сукупність цих ознак свідчили про формування трофологічної недостатності та порушення енергетичного обміну.

3. Гематологічні зміни характеризувалися розвитком анемічного та запального синдромів. Встановлено достовірне зниження рівня гемоглобіну ($p \leq 0,05$), що вказувало на формування анемії. У частини тварин відзначено достовірне підвищення рівня лейкоцитів і ШОЕ, а також зміни лейкоцитарної формули ($p \leq 0,05-0,001$), що характерно за активації системної запальної відповіді. Інші показники крові не досягали статистичної значущості ($p > 0,05$), однак відмічалась загальна тенденція до змін.

4. Біохімічні порушення віддзеркалювали глибокі метаболічні зміни в організмі собак із синдромом мальабсорбції. Встановлено достовірне зниження рівня кобаламіну та підвищення С-реактивного білка, холестерину і активності лужної фосфатази ($p < 0,05$), що свідчило про розвиток запального процесу та порушення обміну речовин. Зниження загального білка, альбуміну, 25(OH)D і зміни мінерального обміну не досягали статистичної значущості ($p > 0,05$), однак це свідчило про тенденцію до нутритивної недостатності. Виявлені зміни підтверджували системний характер патологічного процесу.

5. Копрологічні дослідження підтвердили порушення процесів травлення і ферментативної активності кишечника. Зміну консистенції калу встановлено у 80 - 100 % собак, стеаторею — у 30 - 80 %, амілорею — у 60 %, а також наявність неперетравлених м'язових і рослинних волокон. У частини тварин виявлено ознаки дисбіозу, зокрема підвищену мікробну колонізацію та наявність дріжджових клітин. Сукупність цих змін свідчило про порушення процесів розщеплення і всмоктування поживних речовин.

6. Інструментальні дослідження виявили морфологічні та функціональні зміни кишечника, що супроводжують синдром мальабсорбції. Потовщення стінки тонкого кишечника та порушення його структурної організації встановлено у 80-100 % собак, порушення моторики — у 60 %,

реактивну лімфаденопатію – у 50–100 %. Рентгенологічно у 100 % тварин виявлено порушення моторноевакуаторної функції без ознак механічної обструкції, що підтверджувало функціонально-запальний характер патології.

7. Ендоскопічні та гістологічні дослідження дозволили встановити морфологічну основу синдрому мальабсорбції. Ендоскопічно у 100 % собак до лікування виявлено гіперемію, набряк слизової оболонки, згладженість рельєфу, зниження чіткості ворсинчастої структури та посилення слизоутворення. Гістологічно встановлено атрофію ворсинок, гіперплазію крипт і лімфоцитарно-плазмоцитарну інфільтрацію, що свідчило про розвиток хронічного запального процесу. Виявлені зміни підтверджували порушення бар'єрної та абсорбційної функцій кишечника.

8. Після проведеної терапії встановлено виражене покращення клінічного стану собак. Нормалізацію загального стану відзначено у 83,3 % тварин I-ї групи та у 50,0 % II-ї групи, відновлення дефекації – у 100 % і 66,7 % відповідно. Повну нормалізацію процесів травлення встановлено у 100 % собак I-ї групи та у 60 % II-ї групи, що свідчило про більш ефективний клінічний ефект у тварин дослідної групи.

9. Після лікування відзначено покращення нутритивного статусу та лабораторних показників. Підвищення вгодованості встановлено у 100 % собак, при цьому виражене покращення відзначено у 66,7 % тварин I-ї групи. Встановлено достовірне підвищення рівня загального білка та глюкози і зниження білірубіну ($p < 0,05$ – $0,001$). Нормалізацію копрологічних показників встановлено у 100 % собак I-ї групи та у 60 % II-ї групи, що супроводжувалося зменшенням патологічних домішок на 35–55 % і 15–25 % відповідно ($p < 0,05$ – $0,001$).

10. Застосування лікувальних раціонів, збагачених гідролізованими та високоперетравними білками, пребіотичними волокнами (FOS, MOS), омега-3 поліненасиченими жирними кислотами (EPA, DHA), бутиратом, а також використання безглютенової дієти забезпечило більш виражене клінічне покращення стану тварин, підтверджене лабораторними, копрологічними та інструментальними дослідженнями, порівняно зі стандартною дієтотерапією ($p < 0,05$ – $0,001$). Отриманий ефект пов'язаний зі зменшенням антигенного навантаження, модуляцією кишкової мікробіоти, зменшенням запальної реакції та відновленням бар'єрної і абсорбційної функцій кишечника, що підтверджує доцільність нутритивної корекції як ключового компонента лікування собак за синдрому мальабсорбції.

За змістом, структурою, обсягом та оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Здобувач має 8 публікацій за темою дисертації, з них 3 статі у наукових фахових виданнях України категорії «Б», 1 статтю в виданнях країн

Європейського союзу, 4 тези доповідей у матеріалах конференцій та науково-методичні рекомендації. Статті, що зараховуються за темою дисертації, містять обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті та висновків, умова опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання виконується. Всі статті мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier):

Статті у наукових фахових виданнях України категорії «Б»

1. Хілобок О. С. Ефективність сухого гіпоалергенного беззернового корму Nature's Protection Superior Care за целіакії у собак. Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування. 2024. № 10. С. 135–146. <https://doi.org/10.31890/vttp.2024.10.12>

2. Хілобок О. С. Комплексне лікування собак за шлунково-кишкових хвороб із симптомом мальабсорбції. Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування. 2025. № 12. С. 148–159. DOI: <https://doi.org/10.31890/vttp.2025.12.13>

3. Хілобок О. С. Функціональний стан кишечника у собак за синдрому мальабсорбції різного генезу на тлі бутират-вмісного лікувального корму. Journal for Veterinary Medicine, Biotechnology and Biosafety. 2026. Vol. 12, № 1. <https://doi.org/10.36016/JVMBBS-2026-12-1-4>.

Наукові праці у виданнях держав Європейського союзу:

4. Хілобок О., Маценко О. Ефективність використання дієтичних кормів при аліментарній дистрофії у собак. SWorldJournal. 2023. № 1(21-01). С. 107–115. DOI: <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2023-21-01-013>

Матеріали наукових доповідей

5. Хілобок О.С. Біохімічні показники сироватки крові собак за целіакії / О.С. Хілобок; наук. керівник О.В. Маценко. Репродуктивна патологія тварин: сучасні методи діагностики, лікування та профілактики: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 85-річчю від дня народження д-ра біол. наук, проф. Кошевого Віктора Павловича (1939– 2016) (м. Харків, 09–10 жовт. 2024 р.). Харків: ДБТУ, 2024. С. 140. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/conf-09-1010-24-tezy.pdf>

6. Хілобок О.С. Ефективність гіпоалергенних беззернових кормів за захворювань з синдромом мальабсорбції (огляд літератури). Біобезпека, захист та благополуччя тварин: матеріали Міжнар. наук.практ. конф. Київ : НМЦ ВФПО, 2024. С. 89–92.

7. Хілобок О.С. Комплексна діагностика та лікування собак за хронічного панкреатиту, ускладненого синдромом мальабсорбції. Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2025: збірник тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. науковців, викладачів та аспірантів (м. Харків, 15 трав. 2025 р.) / Держ. біотехнол. ун-т. Харків: ДБТУ, 2025. С. 38–40. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/wpcontent/uploads/2025/06/Zbirnyk-tez-15.05.2025.pdf>

8. Хілобок О.С. Використання постбіотиків у комплексному лікуванні собак за синдрому мальабсорбції (огляд літератури). Біобезпека, захист та благополуччя тварин : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 25 листоп. 2025

Науково-методичні рекомендації

9. Методичні рекомендації з діагностики та комплексної нутритивної корекції клінічних проявів синдрому мальабсорбції у собак : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» / Держ. біотехнол. ун-т ; уклад.: О. С. Хілобок, О. В. Маценко, Д. С. Махотіна. Харків: ДБТУ, 2026. 29 с.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

Дмитро КІБКАЛО, доктор ветеринарних наук, професор, професор, кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин, Державний біотехнологічний університет, голова разової спеціалізованої вченої ради.

Ольга БОБРИЦЬКА, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри фізіології та біохімії тварин Державного біотехнологічного університету, офіційний рецензент.

Світлана НАУМЕНКО, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри ветеринарної хірургії та репродуктології Державного біотехнологічного університету, офіційний рецензент.

Дмитро МАСЮК, доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри фізіології, біохімії тварин і лабораторної діагностики Дніпровського державного аграрно-економічного університету, офіційний опонент.

Наталія КАНІВЕЦЬ, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри терапії імені професора П. І. Локеса Полтавського державного аграрного університету, офіційний опонент.

Результати голосування:

"За" 5 членів ради,

"Проти" 0 членів ради.

На підставі відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Олександру ХІЛОБОКУ** ступінь доктора філософії з галузі знань 21 «Ветеринарна медицина» за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Дмитро КІБКАЛО